

Kortfattet projektbeskrivelse

1. Afdelingens/boligområdets problemkompleks, herunder målgrupper og problematikker, der bør adresseres i den planlagte indsats. De påtænkte indsatser skal holde sig inden for de fire indsatsområder *Uddannelse og livschancer, Beskæftigelse, Kriminalitetsforebyggelse og Sammenhængskraft og medborgerskab*.

Boligselskabet Sydfyn, Svendborg Andels-Boligforening og Svendborg kommune ansøger om en prækvalificering til en ny boligsociale helhedsplan i Svendborg i perioden 1. januar 2022 – 31. december 2025.

Der ansøges om, at prækvalificeringen omfatter afdelingerne Jægermarken, Toftemarken/Klintemarken/Frilandsvej og Hjerteparken fra Boligselskabet Sydfyn og Skovparken, Elmevænget, St. Byhavevej, Strynøvej/Lyøvej, Sanddalsparken, Munkevænget, Bispeløkken/Priorvej fra Svendborg Andels-Boligforening. I alt 10 afdelinger med 2159 lejemaal og 3563 antal beboere, som alle i dag er omfattet af den boligsociale helhedsplan 2018 - 2021.¹

Skovparken er den største afdelingen med 1483 antal beboere. Skovparken er på listen over udsatte boligområder, og er i risiko for igen at komme på ghettolisten, da antallet af beboere med ikke vestlig baggrund igen er stigende. Derudover opfylder afdelingen kriterierne med hensyn til andelen af beboere, som ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet, og beboere som kun har grunduddannelse, og afdelingen ligger på grænsen med hensyn til de to sidste kriterier. De øvrige afdelinger ligner Skovparken profilmæssigt, men er i flere tilfælde, og målt ud fra ghettokriterierne, mere udsatte. En del af forklaringen er boligplaceringen af mange nye flygtningefamilier i disse afdelinger over en relativt kort årrække, samt en stigende tilflytning generelt af personer på offentlig forsørgelse. Der er med andre ord tale om betydeligt udsatte boligafdelinger, hvor det vurderes, at der er et stort behov for en fortsat boligsociale indsats i årene 2022-2025 (Beboer Data (BD) 2019))

Samarbejdspartnernes ambition med den nye helhedsplan 2022-2025 er, at den skal medvirke til, at alle Svendborgs almene boligområder fremover vil være kendetegnet ved en bæredygtig social balance og at der dermed ikke længere er afdelinger i Svendborg, der kan kategoriseres som udsatte. Det skal ske gennem samarbejde og samskabelse som involverer helhedsplanens beboere, boligorganisationer, kommune og øvrige aktører i en fælles indsats for at finde holdbare løsninger og afsøge nye muligheder, som gør en forskel.

Problemkomplekset

Beboersammensætningen

Der er tale om afdelinger med en meget blandet beboersammensætning. Der er relativt med mange beboere med ikke vestlig baggrund, mange enlige og mange børn og unge op til 30 år.

Beboere med ikke vestlig baggrund

Samlet set udgør beboerne med ikke vestlig baggrund 41 % af beboerne, men det svinger mellem 20,1 % i St. Byhavevej og 56,0 % i Jægermarken. I Skovparken er der en andel 45,8 % og tendensen er her stigende andels- og antalsmæssigt (BD, 2019)

Beboerne med anden etnisk baggrund end dansk kommer forskellige steder fra og nogle har boet i Danmark og deres boligafdeling i mange år. Det gælder fx beboere med tyrkisk eller kosovo-albansk baggrund, mens andre er fra relativt nye "flygtningeproducerende" lande såsom Syrien, Eritrea og Etiopien. De har typisk boet relativt kort i Danmark og deres lejlighed er ofte første selvstændige bolig, hvilket i nogle afdelinger giver betydelige udfordringer i forhold til larm, brug af fælles faciliteter og samspillet mellem beboerne. Udfordringerne er blevet forstærket af, at der har været tale om en relativ stor indflytning af beboere med flygtningebaggrund og relativt nyankomne, hvilket betyder, at de ikke har kendskab til den almene boligform i Danmark. I Sanddalsparken udgør gruppen således 51,8 % i 2019, hvilket er en stigning på 69,1 % siden 2015. I Skovparken udgør andelen 2,6 procentpoint mindre end i 2015, men i

¹ Grundet renovering i Jægermarken og Toftemarken/Klintemarken/Frilandsvej er beboerantallet pr. 1/1 2019 lavt. Det forventes at stige med 200-300 beboere, når renoveringen er overstået og der er fuld udlejning.

absolutte tal er der tale om en stigning på 13,0 % i antallet af beboere med ikke vestlig baggrund. (BD, 2019)

Udover beboere med ikke vestlig baggrund bor der i afdelingerne også en del familier med grønlandsk baggrund, som ofte også har et stort integrationsbehov og ofte også betydelige sociale udfordringer i form af misbrug og psykiske problematikker.

Børn og familierelationer

Der bor relativt mange børn i afdelingerne under 18 år. Børnene udgør 23,9 % af beboerne og har 59,0 % anden etnisk baggrund end dansk. Næsten halvdelen (47,2%) af alle børnene bor alene med en forsørger, typisk mor. (BD, 2019) Derudover er der en del børn, som kommer i boligafdelingerne i weekender og ferier i forbindelse med samvær. En relativ stor andel af familierne vurderes at være sårbare og udsatte med svag eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Dette kommer blandt andet til udtryk ved markant højere fravær i folkeskolen og de scorer markant lavere karakterer ved folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik. Opgørelser fra daginstitutionerne tyder desuden på, at børn fra de ti afdelinger i langt højere grad giver anledning til bekymring eller særlig bekymring end børn fra hele kommunen. (BD, 2019; Svendborg Kommune 2019 og 2020). Det vurderes, at den aktuelle corona-pandemi yderligere vil kunne forstærke de negative forskelle mellem børn fra boligområderne og børn generelt i Svendborg Kommune.

De unge voksne og enlige beboere.

Samlet set har boligafdelingerne en relativt ung profil. Gruppen af beboere til og med 29 år er en stor gruppe svarende til 40,8 %, men igen med variationer i afdelingerne i mellem. I Skovparken udgør gruppen 35,1 %, i Munkevænget 48,3 % og i Hjerteparken 21,7%.

Den mest typiske husstand i alle afdelinger er en husstand med en enlig beboer uden børn, som både udgøres af de unge voksne og af ældre voksne beboere. De udgør samlet set 31,0 % af beboerne, men udgør mere end halvdelen af husstandene i alle afdelinger. Der er relativt mange af de enlige beboere, som vurderes at være socialt udsatte eller i risikogruppen for at blive det. De har typisk udfordringer i form af somatiske eller psykiske problemstillinger, misbrug, ensomhed eller social isolation. (BD, 2019)

De socioøkonomiske forhold i afdelingerne

Afdelingerne er alle kendetegnet ved at være relativt udsatte målt på de socioøkonomiske parametre: arbejdsmarkedstillknytning, uddannelse og indkomst.

- Med undtagelse af en afdeling udgør andelen af beboere mellem 18 og 64 år, som ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet mere end 50 %. Mange af disse vurderes at være langt fra arbejdsmarkedet og have udfordringer ud over ledighed. Der er dog tale om en positiv udviklingstendens i alle afdelinger mht. af andelen, som er udenfor arbejdsstyrken. En tendens som i nogen grad modvirkes af en nettotilflytning af personer på offentlig forsørgelse. (BD, 2019) De unge voksne fylder også godt op i denne gruppe og i gruppen af 20-24-årige er 29,2 % på offentlig forsørgelse. (Boligsociale Data, 2020 (BsD, 2020))
- Uddannelsesniveaue blandt de voksne beboere i alle afdelinger er meget lavt. I de fleste afdelinger har mere end 60 % af voksne mellem 30 og 59 år ikke gennemført uddannelse efter grundskolen. (BD, 2019) For de unge mellem 20 og 24 år er andelen på 44,2 % og tendensen har været stigende siden 2014 og det samme gør sig gældende for gruppen af 30-34-årige. (BsD, 2020)
- Indkomstniveauet er i alle afdelinger meget lavt sammenlignet med hele Svendborg Kommune. Den gennemsnitlige indkomst for alle afdelinger i SAB var 51,8% lavere og for alle afdelinger i Boligselskabet Sydfyn 56,2 % lavere i 2018.. (BD, 2019)

Kriminalitet og tryghed

Overordnet set er der en positiv udvikling i kriminalitetstallene for samtlige boligområder. Der har siden 2014 generelt været et fald i andelen af dømte og andelen af personer med mindst en sigtelse om end Skovparken ligger på grænsen til at opfylde kriteriet på ghettolisten. Det er således også kun

Jægermarken, som opfylder "ghettokriteriet". Med hensyn til de helt unge er der en dobbelt så stor andel i afdelingerne sammenlignet med hele kommunen af de unge 10-17årige med mindst en sigtelse, men i praksis er der tale om et meget lille antal på bare 4 unge. (BD 2019; BsD 2020)

En ting er dog disse tal og noget andet er selve den kriminalitet, som foregår i selve områderne eller de i forbindelse med de nærliggende faciliteter, som er sværere at få et overblik over. Eksempelvis har en voldssag fra efteråret 2019 også afdækket stofsalg fra Nymarkskolens område ved siden af Skovparken. Det er generelt opfattelsen, at ingen af afdelingerne oplever en høj grad af kriminalitet, men der er dog udfordringer især i Skovparken. Her er blandt andet gentagne sager om stofsalg og hærværkssager, som efter ejendomspersonalets opfattelse er tiltagene i grovhed. Derudover er der løbende udfordringer med indbrud, ophold og hashrygning i kældre og mistanke om "sorte" værksteder, som tiltrækker et blandet klientel. Desuden er det ejendomspersonalets oplevelse, at regler blandt andet om, hvor man må køre i bil og knallert i området i stigende grad ikke respekteres.

Fra både Boligselskabet Sydfyn og Svendborg Andels-Boligforening rapporteres i et fald i antallet af beboerklager, men en oplevelse af, at klagerne er mere alvorlige og i flere tilfælde fører til ophævelse af lejemål.

Trivselsundersøgelsen fra LBF 2018 vidner dog om, at tryghedsniveauet i afdelingerne er på niveau med andre afdelinger, som er omfattet af en boligsocial helhedsplan. Dog med enkelt positivt signifikant forskel nemlig de unge, som kun i meget lille grad giver anledning til utryghed og konflikter. Det er positivt at undersøgelsen viser dette, men især i Skovparken er der jf. ovenstående grund til skærpet opmærksomhed.

Indsatser

Det er relevant for den kommende boligsociale helhedsplan i Svendborg at arbejde med alle fire indsatsområder: *Uddannelse og livschancer, Beskæftigelse, Kriminalitetsforebyggelse og Sammenhængskraft og medborgerskab.*

Der påtænkes i alt 16 delprojekter iværksat eller videreført under den kommende boligsociale helhedsplan. Flere af delprojekterne understøtter flere indsatsområder, men de er her nævnt under deres primære indsatsområde.

Indsatsområdet: Uddannelse og livschance

Problematik:

Børn og unge har stort fravær i folkeskolen, de har en ringere skoleperformance og mange gennemfører ikke uddannelse efter folkeskolen. De kommer i mange tilfælde fra udsatte hjem, hvor forældrene ikke er tilknyttet uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet. Mange børn og unge har ikke vestlig baggrund. Forældrene har i mange tilfælde ikke forudsætninger til at støtte op omkring deres børns skolegang og almindelige trivsel, samt senere de unges uddannelsesvalg og beskæftigelse. De unge har ofte komplekse problemer både socialt, fagligt og personligt.

Fokusområde: Styrket forældrekompetence

Den boligsociale helhedsplan vil have særligt fokus på børns mentale sundhed og trivsel og herunder på de vigtigste mennesker i børnenes liv, nemlig forældrene. Helhedsplanen vil have fokus på, hvordan forældrene kan støttes i forælderrollen og deres muligheder for at støtte op om deres børns sociale, personlige og faglige udvikling. Derudover vil den boligsociale helhedsplan have fokus på hvordan forældrene kan styrkes i at blive mere selvhjulpne, mere aktive aktører i samfundet og opnå tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Det giver også forældrene bedre forudsætninger for at understøtte en positiv udvikling for hele familien.

Fokusområde: Unge i uddannelse

Den boligsociale helhedsplan vil have et særligt fokus på at understøtte de 15-30årige beboere i at mestre deres liv med henblik på, at de fastholdes i at gennemføre uddannelse efter grundskolen og opnår varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Der vil være fokus på hvordan de unge kan støttes i at tilegne sig

tilværelseskompetencer og strategier til livsmestring, som ruster de unge til at klare hverdagen på egen hånd og gennemføre uddannelse.

Påtænkte indsatser, som understøtter det overordnede mål om, at der skal ske et fagligt løft af børn og unge, så flere bliver skoleparate, og flere tager en uddannelse:

- Casemanager – indsats for sårbare og udsatte familier (Nøddeknækker)
- Fra fravær til nærvær (indsats mod fravær i folkeskolen);
- Læringsunderstøttende tilbud til folkeskolebørn
- Forældrekurser målrettet forældre til førskolebørn
- Forældrenetværk for enlige forsørgere og fædre
- Lommepenge- og fritidsjobtilbud
- Opsøgende uddannelsesvejledning for unge op til 30 år (Unge-Nøddeknækker)

Indsatsområdet: Beskæftigelse

Problematik:

En meget stor andel af de voksne beboere har ikke tilknytning til arbejdsmarkedet eller er i vedvarende beskæftigelse. De har ofte komplekse problematikker, er sårbare og udsatte og en del har ikke været i ordinær beskæftigelse i DK. I mange tilfælde deltager de ikke i aktiviteter, som kan virke understøttende i forhold til at opnå et stærkere tilknytning og komme i beskæftigelse.

Fokusområde: På vej mod beskæftigelse

Den boligsociale helhedsplan har et særligt fokus på at understøtte beboere i at blive og være aktive og selvhjulpne i hverdagen med henblik på at langt flere beboere bliver aktive medborgere, opnår tilknytning til og fastholdes i uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet. Der er fokus på, både gennem individuel støtte og gruppebaserede aktiviteter, at beboerne får redskaber til selvhjælp og til overkomme personlige og sociale barrierer.

Påtænkte indsatser, som skal understøtte det overordnede mål om, at flere kommer i beskæftigelse:

- Mentornetværk Svendborg (Mentorstøtte til uddannelse, jobsøgning, netværksskabelse)
- På vej mod job (særligt tilbud med fokus på sundhed, trivsel og social kompetenceudvikling)

Indsatsområdet: Kriminalitetsforebyggelse

Problematik: Trygheden er under pres og det gælder især i Skovparken. Der er ikke noget som tyder på, at børn og unge er mere kriminelle i boligafdelingerne, men alle kendte risikofaktorer er tilstede i forhold til at børn og unge indleder en kriminel løbebane og mange børn og unge deltager ikke i fritidsaktiviteter. For den enkelte beboer eller familie har oplevelsen af utryghed eller mistro ofte mange og komplekse årsager. Der er ikke et fast forum, hvor fra der koordineres indsatser målrettet håndtering af grænseoverskridende adfærd eller aktiviteter, som har tilknytning til et kriminelt miljø eller som på anden vis skaber utryghed i afdelingerne, hvilket forsinker muligheden for handling.

Fokusområde: Et aktivt fritidsliv

I den boligsociale helhedsplan vil der være fokus på at mange børn og unge har ringe forudsætninger for at deltage i fritidsaktiviteter grundet presset økonomi, manglende kendskab til foreningsdeltagelse eller netværk, samt overskud hos familierne.

Fokusområde: Forebyggelse af utryghed

Der vil både være fokus på at forebygge tryghed og mistro for den enkelte beboer eller familie, samt for hele boligområdet. Der vil være fokus på, hvordan helhedsplanen kan medvirke til at håndtere og forebygge utryghedsskabende forhold i boligområderne, herunder især kriminalitet. Der vil være fokus på både at kunne imødekomme den enkelte beboer, som følger sig utrygge, og på et mere overordnet organisatorisk plan at sikre en fælles koordineret indsats.

Påtænkte indsatser, som understøtter det overordnede mål om, at børn og unge skal støttes i et liv uden kriminalitet, og områderne skal opleves trygge:

- Fritidsmentor til børn og unge
- Åben beboerrådgivning & økonomisk rådgivning
- Tryghedspartnerskab (koordinerende forum og tryghedsskabende initiativer)

Indsatsområdet: Sammenhængskraft og medborgerskab

Problematik: Boligområderne har været igennem en stor udvikling i de seneste år, som betyder, at der er kommet mange nye beboere til herunder beboere med ikke vestlig baggrund. Beboerne kender ofte kun meget få i deres eget boligområde. Der er desuden en nettotilflytning af beboere på offentlig forsørgelse og en tendens til segregering. Mange beboere er ikke aktive i deres eget boligområde og deltager ikke i aktiviteter i området eller udenfor området, men der er et stort uudnyttet potentiale i at få flere beboere gjort aktive.

Fokusområde: Aktive boligområder

Den boligsociale helhedsplan har særligt fokus på at styrke trivsel og trygheden i boligområderne, og udvikle en bæredygtig social balance, som skaber plads til beboere i alle slags livssituationer. Der er fokus på, hvordan helhedsplanen kan bidrage til udviklingen af mangfoldige, aktive og rummelige naboskaber og fællesskaber i boligområderne, som samtidig styrker boligområdernes attraktivitet. Endelig er der fokus på at styrke og udvikle samspillet mellem boligområderne og omverdenen, så der kommer en tættere tilknytning mellem boligområderne og byen generelt.

Påtænkte indsatser, som understøtter det overordnede mål om at flere er en del af fællesskabet og tager aktivt del i samfundet:

- Udvikling og implementering af ny frivillig strategi: aktive beboere
- Naboambassadører
- Beboerpulje

2. Hvilke samarbejdspartnere der ud fra en lokal vurdering bør involveres i indsatsen i boligområdet, herunder de enkelte samarbejdspartneres bidrag såvel inden for som uden for helhedsplanens rammer.

Der samarbejdes bredt med såvel kommunale samarbejdspartnere, boligorganisationer, selvejende institutioner, uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv med flere

Kommunale samarbejdspartnere:

Børn og Unge: Familieafdelingen; Center for Børn, Unge og Familier; Dagtilbudsområderne: Vesterlunden og Sundby Øster, Dagplejen Svendborg Ungdommens Uddannelsesvejledning, SSP, Interkulturelt Team, Ørkilds skole, Tved Skole, Vestre Skole, Nymarksskolen Værestedet i Skovparken, Ungdomsskolen, Svendborg Bibliotek, Bevæg Dig For Livet.

Social, Sundhed, Beskæftigelse og Ældre: Sundhedsplejen, Sundhedsafdelingen, Jobcenteret, Socialcenteret, Ældreplejen

Flere af de kommunale afdelinger har indsatser, hvor beboere fra de 10 afdelinger også er en del af målgruppen. I Skovparken er et fremskudt jobcenter.

Boligorganisationerne: Driftspersonalet, administrationerne, afdelings- og organisationsbestyrelserne.

Selvejende institutioner: Børnegården, Byparken Vuggestue, Børnebiksen

Øvrige: Fyns Politi, Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde, Erhvervslivet (netværk opbygget i forbindelse med Fritidsjobindsatsen, Den Frie Lærerskole, Ungdommens Røde Kors, Retshjælp Fyn, KVINFO, Dansk Flygtningehjælp, Kontakt Mellem Mennesker – Frivilligcenter Svendborg.

3. Overvejelser om organiseringen, herunder den boligsociale bestyrelse, lokale styre-/følgegrupper og evt. politiske fora.

Der lægges op til at fastholde den nuværende organisering for den boligsociale helhedsplan, men med mulighed for justeringer i fht. sammensætningen af de forskellige fora. Mulighederne for at styrke det politiske ejerskab til helhedsplanen for afdelings- og organisationsbestyrelser vil blive undersøgt. Derudover kan det få betydning for organiseringen, at den boligsociale helhedsplan tænkes ind i den bystrategiske udvikling i Svendborg kommune.

